

Natuurtoets Oostelijke Eilanden

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, ecologie, Stedelijke
recreatie en Water

Oktober 2008

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies.....	3
2. Inleiding	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	13
6. Consequenties natuurwetgeving.....	14
7. Aanbevelingen	16
Bijlage 1	17

1. Samenvatting en conclusies

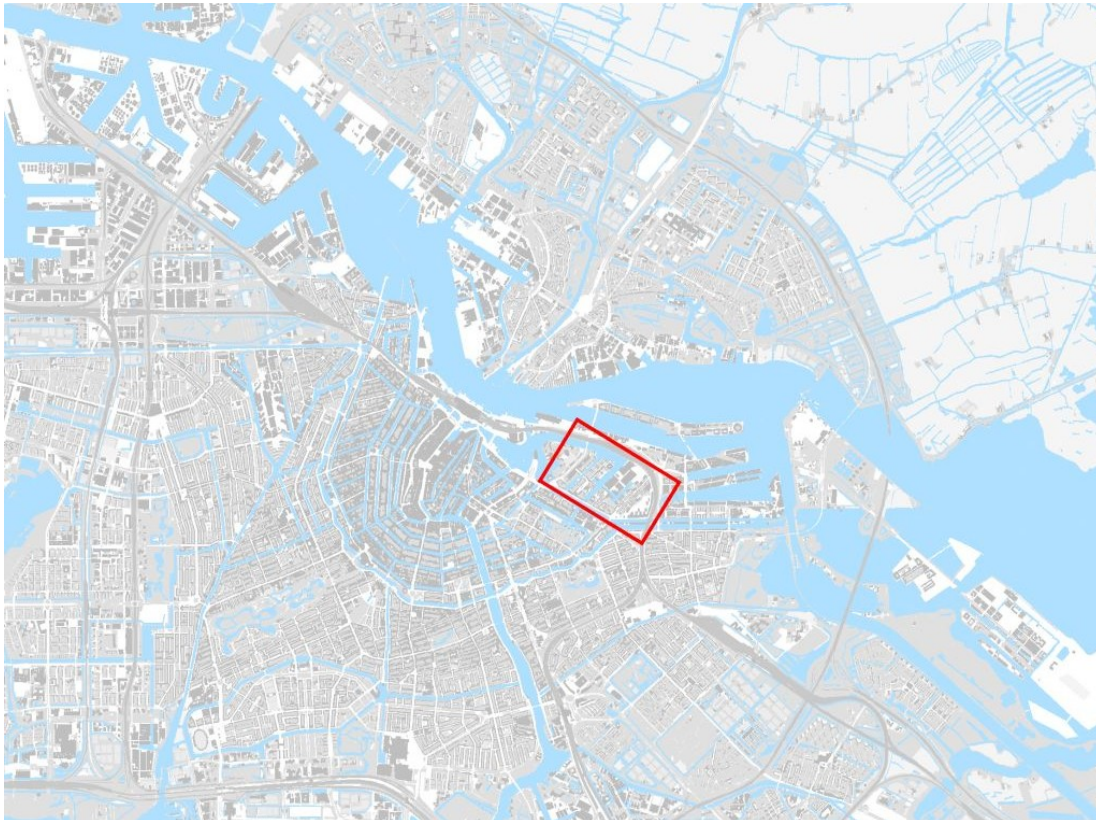
Voor de Oostelijke Eilanden in Stadsdeel Centrum wordt een nieuw bestemmingsplan gemaakt om de ontwikkeling van het Oostenburgereiland en sloop en nieuwbouw van een aantal gebouwen mogelijk te maken. In dit onderzoek is nagegaan of er vanuit de natuurwetgeving consequenties zijn voor de planvorming. Voor dit gebied gaat het om de Flora- en faunawet. In het plangebied komen een aantal beschermde diersoorten voor.

Opmerkelijk is de aanwezigheid van de rugstreepad, die op het brede spoorlichaam zijn leefgebied heeft. Deze pad is een soort van de Europese Habitatrichtlijn. De laatste jaren is hij waargenomen bij poeltjes op bouwlocaties in het plangebied. Om het duurzaam voortbestaan van de populatie te waarborgen is voortplantingswater nodig. Geadviseerd wordt om op een zonnige plek, nabij de spoorbaan een poel in de openbare ruimte aan te leggen. Verder wordt geadviseerd om de komst van de rugstreepad naar bouwlocaties te ontmoedigen. Indien deze pad bij werkzaamheden opduikt is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Er is een kleine kans, dat vleermuizen in spouwmuren van enkele te slopen gebouwen verblijven. Geadviseerd wordt om één à twee jaar voor de sloop nader onderzoek te doen naar de aanwezigheid van in gebouwen verblijvende vleermuizen. Indien wordt vastgesteld dat er vleermuizen in te slopen gebouwen verblijven is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Op sommige oude kademuren groeien muurplanten, tongvaren en steenbreekvaren vallen onder de Flora- en faunawet. Indien het niet mogelijk is om deze planten bij werkzaamheden te ontzien, is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Broedende vogels moeten gedurende de broedtijd worden ontzien. Ontheffing is niet mogelijk. Buiten de broedtijd zijn de nesten van deze vogels niet beschermd.

Ligging plangebied

2. Inleiding

Het project

Het bestemmingsplan voor de Oostelijke eilanden maakt nieuwbouw mogelijk op de zuidelijke kop van de Czaar Peterstraat, het Wienerterrein (Oostenburgervoorstraat) en het Oostenburgereiland.. In deze natuurtoets wordt onderzocht welke consequenties er vanuit de natuurwetgeving kunnen zijn voor de verdere planontwikkeling.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het gebied en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens de effecten die de voorgenomen ingreep heeft op de aanwezige soorten, en met welke mitigerende maatregelen deze effecten beperkt kunnen worden. Ten slotte wordt er beoordeeld of een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden.

Op 2 oktober 2008 is een veldbezoek uitgevoerd door Martin Melchers, stadsecoloog. Hierbij is extra aandacht besteed aan onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Verder is gekeken naar de voorkomende vogelsoorten.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden zijn regelmatig geïnventariseerd. De soortgroepen waarvan de gegevens zijn bijgehouden zijn zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, kreeftachtigen, dagvlinders, sprinkhanen, krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht. In 2004 en 2005 zijn alle kolonies huismussen in Amsterdam geïnventariseerd. In 2003 is er in opdracht van het Project management Bureau een natuurtoets gedaan in verband met het SPvE voor de Dijkgracht. Dit plangebied grenst direct aan het nu onderzochte gebied.

Geconcludeerd wordt dat er een ontheffingsaanvraag nodig is voor egel, konijn, mol, huisspitsmuis en bosmuis. (De aanwezigheid van kleine zoogdieren is destijds met vallen onderzocht.) Verder wordt gesteld dat het spoorlichaam door schrale ondergrond en zuidexpositie rijk is aan insecten; er werden bijvoorbeeld dertien verschillende soorten dagvlinders gezien.

BenD Natuuradvies doet in opdracht van stadsdelen en diensten onderzoek naar muurplanten op kademuren. Een groot deel van deze muurvarens wordt door de Flora- en faunawet beschermd. In 2007 zijn de kademuren in het plangebied geïnventariseerd.

Begereniging van het plangebied

Het plangebied ligt in het Stadsdeel Centrum en wordt begrensd door het spoorlichaam, de Nieuwe Vaart en het marineétablissement. Het gebied ligt tussen de Amersfoortcoördinaten 122.9, 487.1 en 124.2, 487.5.

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

In de omgeving van Amsterdam liggen een aantal gebieden, die onder de Natuurbeschermingswet vallen. Dit zijn Vogel- of Habitatrichtlijngebieden, zoals bedoeld in de Europese Vogelrichtlijn (nu geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998). Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Het IJmeer ligt is een voorbeeld van zo'n gebied. Indien er externe effecten van het plan op deze Speciale Beschermingszones te verwachten zijn, moet dit nader worden onderzocht.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingsaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

In de brochure 'Buiten aan het werk', die naar aanleiding van de AMvB is uitgekomen worden drie beschermingsregimes en niet beschermden soorten onderscheiden. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
	Vogels	Voor vogels moet, indien er nog geen gedragscode is afgesproken, ontheffing worden aangevraagd. Als de werkzaamheden echter buiten het broedseizoen plaatsvinden is er geen ontheffing nodig, dit geldt echter niet voor soorten met 'vaste rust- of verblijfplaatsen'.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie. (LNV. Brochure)

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam worden een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Bij de soorten in de bijlage is de codering van de Rode lijst opgenomen.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving

Via de Dijksgracht staat het water in de brede grachten, Oostenburgervaart, Kattenburgervaart en Wittenburgervaart, in verbinding met het IJ. In het waterpatroon is de vroegere haven nog herkenbaar.

Het plangebied

Het plangebied wordt intensief gebruikt. Voor het grootste deel wordt er gewoond in nieuwbouw. De wijk Funen aan de oostkant is deels nog in aanbouw. Vooral in het middengedeelte bevinden zich nog oudere woonhuizen. Het voormalige Oostenburgereiland is grotendeels in gebruik genomen door mediabedrijven en wordt nog verder ontwikkeld. Er is veel groen in de wijk. De plataan is een veel voorkomende boom langs straten en op pleinen. Ook iepen, elzen en berken zijn aangeplant. Er is ook veel groen in binnentuinen. Opvallend zijn verder de brede waterpartijen met oude kademuuren.

Ecologische verbinding

De spoorlijn vormt een ecologische verbinding, waarlangs grondgebonden dieren het plangebied kunnen bereiken. Het spoorlichaam is ter hoogte van het plangebied erg breed. De taluds zijn dicht begroeid met onder andere braam, vlier, roos en klimop. Op het spoor is het 's nachts rustig, bij bruggen is er dekking onder kabelgoten en langs grote delen van het traject zijn er dicht begroeide taluds. Dieren kunnen zich dus 's nachts goed verplaatsen en overdag op veel plaatsen dekking vinden. Egel, bosmuis, huisspitsmuis, bruine rat, vos en een enkele wezel maken gebruik van de spoorlijn. De muizen zijn met vangsten aangetoond. Van egels en bruine ratten zijn sporen gezien. Er is in 2006 een door een trein aangereden vos vlakbij het Centraal Station gevonden; van enkele in de stad rondzwervende vossen wordt vermoed dat zij zich (deels) via het spoorlichaam hebben verplaatst. In 2008 is weer een vos gezien op het talud van de spoorbaan bij de Panamalaan.

Inventarisatie

Zoogdieren

De combinatie foerageergebied, in de vorm van veel straatgroen, groen in binnentuinen, water en oude gebouwen maakt de wijk geschikt als leefgebied voor vleermuizen. Het groen is als foerageergebied, niet optimaal. Goede ondergroei in de vorm van struiken en kruiden ontbreekt vrijwel geheel. Er is niet recent onderzoek naar vleermuizen gedaan.

Een aantal gebouwen is geïnspecteerd op de mogelijkheid dat muren en daken als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. De conclusie is dat er een paar van de mogelijk te slopen gebouwen zijn met invliegopeningen, maar dat de kans dat deze door vleermuizen gebruikt worden, niet groot is. In de nabije omgeving van deze gebouwen is voldoende goed foerageergebied. Geadviseerd wordt dan ook om één à twee jaar voor de geplande sloop onderzoek met een batdetector te laten doen naar eventuele vleermuisverblijfplaatsen. Hiertoe moet in ieder geval drie keer: voorjaar, zomer en najaar op geschikte avonden of ochtenden worden waargenomen. In Bijlage I staan de resultaten van de inventarisatie van de gebouwen op mogelijk gebruik door vleermuizen.

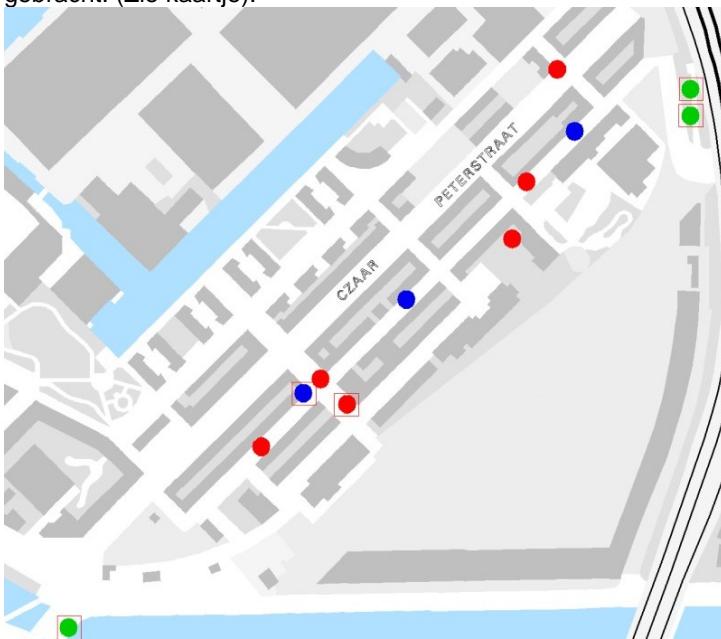
Broedvogels

In het plangebied komen nog een aantal kolonies huismussen voor. (Zie kaartje)

Mussenkolonies; rood is meer dan 50; groen is minder dan tien

Voor het boek *Vogelen in Amsterdam* zijn broedende duiven rond de Czaar Peterstraat nauwkeurig in kaart gebracht. (Zie kaartje).

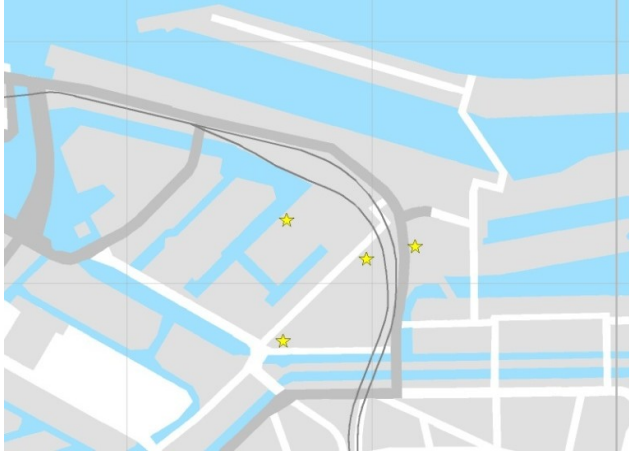
Rood=houtduif, groen=stadsduif; blauw=Turkse tortel; vierkantje is op gebouw

Opmerkelijk zijn verder mogelijk enkele broedende kleine mantelmeeuwen op de daken van twee gebouwen op het Oostenburgereiland.

Verder broeden er algemene tuin- en parkvogels, zoals ekster, merel, heggenmus, winterkoning, pimpel- en koolmees en in en langs het water fuut, wilde eend, meerkoet en waterhoen.

Amfibieën

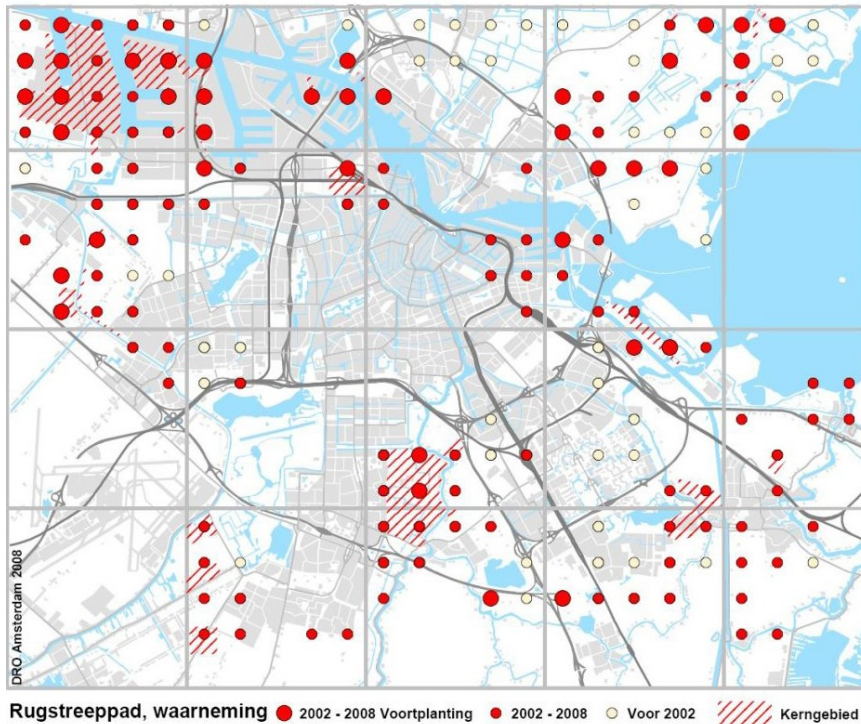
Het spoorlichaam en omgeving is leefgebied van enkele rugstreeppadden. Voor overwintering graaft hij een holletje in het zandige talud. Het spooreplacement is schaars begroeid met voldoende insecten en daardoor een geschikt foerageergebied. Voor de voortplanting heeft de rugstreeppad ondiepe poeltjes en plassen nodig. Een diepe regenwaterplas is soms al voldoende. Mannetjes 'roepen' bij geschikt voortplantingswater om vrouwtjes te lokken. De vrouwtjes zetten de eieren er in af. Het kwaken van de rugstreeppad is kenmerkend en wordt door omstanders gehoord. De recente bouwactiviteiten bij de Funen en op het STORK-gebouw hebben er voor gezorgd dat een aantal keer geschikte voortplantingsomstandigheden zijn ontstaan. (Zie kaartje). Eisnoeren en paddenvisjes zijn overigens niet waargenomen.

Locaties waar in 2007 en 2008 rugstreeppadden zijn gehoord

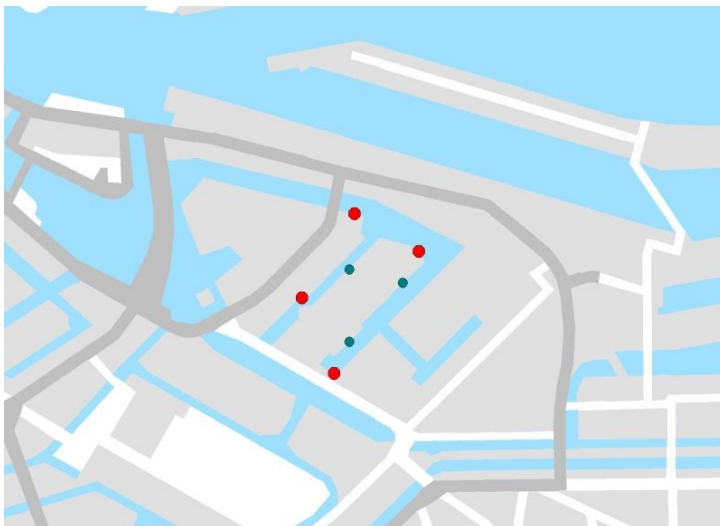
Het spoorlichaam bestaat uit grind en zand, zodat het regenwater snel wegloopt en er geen plassen kunnen ontstaan. De rugstreeppad is voor zijn voortbestaan afhankelijk van voortplantingswater in de omgeving van de spoorbaan. Ook aan de andere kant van de spoorbaan, bij het Rietlandpark zijn waarnemingen van rugstreeppadden gedaan. Ondanks de verstedelijking heeft deze populatie zich nog steeds weten te handhaven.

De rugstreeppad komt rond Amsterdam op verschillende plaatsen voor. Westpoort (al lang) en het Diemerpark zijn goede leefgebieden voor de rugstreeppad. Het plangebied is het meest stedelijke leefgebied van de rugstreeppad. (Zie kaartje verspreiding rugstreeppad in Amsterdam).

Flora

Een aantal oude walmuren in het plangebied is geschikt voor muurplanten. Tijdens de inventarisatie in 2007 zijn de volgende soorten aangetroffen: tongvaren, steenbreekvaren, muurfijnstraal en rechte driehoeksvaren. De tongvaren en de steenbreekvaren zijn beschermd (tabel 2). Op de onderstaande kaart zijn met rode stippen de locaties met beschermde planten aangeduid. Bij de groene stippen zijn goede groeiomstandigheden voor muurplanten, maar zijn geen beschermde soorten gevonden. Omdat de omstandigheden goed zijn is het mogelijk dat zich in de nabije toekomst beschermde soorten op deze locaties vestigen.

Rood is beschermd; groen is niet beschermd

Analyse

Het plangebied bestaat uit intensief gebruikt stedelijk gebied. Groen en water zijn echter duidelijk aanwezig. Door de brede spoorbaan aan de oostzijde kunnen grondgebonden dieren het plangebied bereiken. Deze dieren komen incidenteel in het plangebied en zullen bij werkzaamheden vluchten. De spoorbaan is geschikt leefgebied voor de rugstreeppad; deze soort gebruikt plassen in het plangebied als voortplantingswater.

Er kan niet worden uitgesloten, dat vleermuizen in een paar van de te slopen gebouwen verblijven. Geadviseerd wordt om die gebouwen nader te onderzoeken als sloop aan de orde is. Een aantal oude kademuren biedt goede groeiomstandigheden voor muurplanten. Op een aantal locaties bevinden zich beschermde soorten, op andere delen kunnen deze worden verwacht.

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

Het plan

Het plan maakt nieuwbouw in de Funen, verdichtingsbouw op het Oostenburgereiland, inclusief sloop van gebouwen op dit terrein en op enkele andere plaatsen in het plangebied mogelijk.

De effecten van het plan

Het mogelijk maken van bebouwing in het talud van de spoorbaan vermindert het gebruik als ecologische verbinding. Voor grondgebonden dieren betekent dit dat er dekkingsmogelijkheden langs het spoor verdwijnen. Door de bouwactiviteiten op De Funen en het Oostenburgereiland zijn er de laatste jaren voortplantingsmogelijkheden geweest voor de rugstreeppad. Door toename van het gebruik van het plangebied zullen de mogelijkheden tot voortplanting afnemen en komt het duurzaam voortbestaan van de populatie op de spoorbaan in gevaar.

Bij het slopen van gebouwen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen.

De effecten van de werkzaamheden

Door de werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) vindt tijdelijke verstoring plaats. In gebouwen verblijvende vleermuizen en op of in de buurt van gebouwen broedende vogels kunnen hierdoor verontrust worden.

	wetenschappelijke naam	Ffwet
Zoogdieren		
Gewone dwergvleermuis (?)	Pipistrellus pipistrellus	F3 H4
Ruige dwergvleermuis (?)	Pipistrellus nathusii	F3 H4
Egel	Erinaceus europaeus	F1
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	F1
Huisspitsmuis	Crocidura russula	F1
Vos	Vulpes vulpes	F1
Amfibieën		
Rugstreeppad	Bufo calimata	F3 H4
Flora		
Tongvaren	Asplenium scolopendrium	F2
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes	F2

F1 → Tabel 1 Ffwet Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen

F2 → Tabel 2 Ffwet Ontheffing of gedragscode bij ruimtelijke ontwikkelingen

F3 H4 → Tabel 3 Ffwet en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, ontheffing nodig bij ruimtelijke ontwikkelingen

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Het IJmeer is het dichtstbijzijnde gebied met deze status. Externe werking van het plan op dit Vogelrichtlijngebied is niet aannemelijk. Het plangebied is geen onderdeel van de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam.

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Beschermde soorten

Vos, wezel, bosmuis, huisspitsmuis, egel en vleermuizen, de rugstreepd, de broedvogels, tongvaren en steenbreekvaren zijn door Flora- en faunawet beschermde soorten. Voor vos, wezel, bosmuis en huisspitsmuis en egel geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de overige soorten is een ontheffing nodig als er verbodsartikelen overtreden gaan worden.

Vleermuizen

Enkele gebouwen worden mogelijk gebruikt door vleermuizen (gewone dwergvleermuis). Indien nader onderzoek uitwijst dat vleermuizen bijvoorbeeld in spouwmuren of achter daklijsten moet een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd worden. Hierbij moet worden aangegeven op welke wijze bij de sloop de vleermuizen worden ontzien en hoe er in de nieuwbouw in vervangende verblijfplaatsen wordt voorzien. Aangezien de gewone dwergvleermuis in Amsterdam op veel plaatsen voorkomt en het duurzaam voortbestaan van de populatie niet bedreigd wordt is de verwachting, dat de ontheffing wordt verleend.

Broedvogels

Voor de broedvogels geldt, dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. Broedvogels, waarvan het nest ook buiten de broedtijd beschermd is, zijn er niet.

Amfibieën

De rugstreepd is een zwaar beschermde soort (tabel 3). Roepende rugstreepdaden zijn een aantal malen gehoord. Het is mogelijk dat plassen op bouwlocaties door rugstreepdaden ontdekt worden. Indien er voortplanting plaatsvindt is er een ontheffing nodig en zal de voortplantingsplek ontzien moeten worden. Voor verplaatsing van eventuele eisnoeren, paddenvisjes en padden is een ontheffing nodig. Omdat de rugstreepd in en rond Amsterdam niet zeldzaam is, zal de ontheffing naar verwachting worden verleend.

Flora (muurplanten)

Voor werkzaamheden aan de kademuren, waar beschermde muurplanten groeien, is een ontheffing nodig. Bij herstel van kademuren moeten beschermde planten worden ontzien, nieuwe kademuren dienen zo aangelegd te worden dat muurvegetatie de kans krijgt om zich te vestigen. De Gemeente Amsterdam heeft een gedragscode bij het ministerie van LNV ingediend. Als deze is geaccepteerd en er volgens deze code wordt gewerkt is er geen ontheffingsaanvraag voor muurplanten meer nodig.

Vrijstelling en niet-beschermd

Voor alle soorten, ook niet-beschermd, geldt de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan diersoorten moet worden voorkomen.

Mitigerende maatregelen met betrekking tot zoogdieren en amfibieën

Het grootste deel van het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor zoogdieren. Bij werkzaamheden zullen eventueel tijdelijk aanwezige dieren vluchten.

Alleen in het talud van de spoorbaan komen zoogdieren voor. Geef bij het verwijderen van de vegetatie van het talud zoogdieren de gelegenheid om te vluchten door in één richting te werken. Voer de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd uit.

Mitigerende maatregelen met betrekking tot broedvogels

Broedende vogels kunnen door de werkzaamheden verstoord worden. Bij sloopwerkzaamheden in het broedseizoen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van meeuwen op de gebouwen van het Oostenburgereiland. Rond de loods aan de Oostenburgervoorstraat staan hoge, dichte coniferen. Dit zijn zeer geschikte broedplaatsen voor houtduiven. Bij werkzaamheden aan struweel en ruigte moet rekening worden gehouden met kleine zangvogels als heggenmus, winterkoning en merel. Huismussen broeden onder dakpannen of in dichte muurbegroeiing.

Aanbevolen wordt om de volgende broedtijden in acht te nemen:

meeuwen op het dak: april tot september;

houtduiven: maart tot in november;

kleine zangvogels: februari tot september;

Deze tijden zijn indicatief en ook afhankelijk van weersomstandigheden. De Flora- en faunawet beschermt ieder broedgeval. Geadviseerd wordt dan ook om voor aanvang van werkzaamheden een inspectie door ter zake deskundigen uit te laten voeren.

Mitigerende maatregelen met betrekking tot amfibieën

Bouwplaatsen, kaal, zandig met plassen en poeltjes, hebben een grote aantrekkingskracht op rugstreeppadden. Door geen plassen te laten ontstaan en geen bouw materiaal te laten rondslingeren kan de komst van rugstreeppadden worden voorkomen. (Overdag zoeken rugstreeppadden dekking onder stenen en ander loszwerfend bouw materiaal.)

Compenserende maatregel voor amfibieën

Om het duurzaam voortbestaan van de populatie rugstreeppadden te waarborgen is het aanbieden van geschikt voortplantingswater een vereiste. De meest geschikte locatie voor een dergelijke waterpartij is in de nabijheid van het spoortalud. Met een betonnen bak met ondiep water, met niet al te veel begroeiing en zonder vissen kan worden ingespeeld op de biotoopeisen van de rugstreeppad. Gerard Smit (Bureau Waardenburg) adviseert, naar Engels voorbeeld, een geïsoleerde betonnen, schotelvormige poel, met een diameter van zeven tot tien meter en een diepte van 50 tot 80 centimeter. De rand is bedekt met een begroeiing van gras of mos om jonge, pas gemetamorfoseerde dieren, beschutting te bieden bij het verlaten van de poel. De poel wordt na aanleg gevuld, het water zal de eerste twee tot vier weken na aanleg ververst moeten worden. Daarna kan de poel gevuld worden of men laat hem vol regenen. Stenen in de nabijheid zorgen voor dekking voor de amfibieën. De poel moet goed in de zon liggen, het water warmt snel op, zodat de metamorfose snel verloopt.

Conclusie Flora- en faunawet

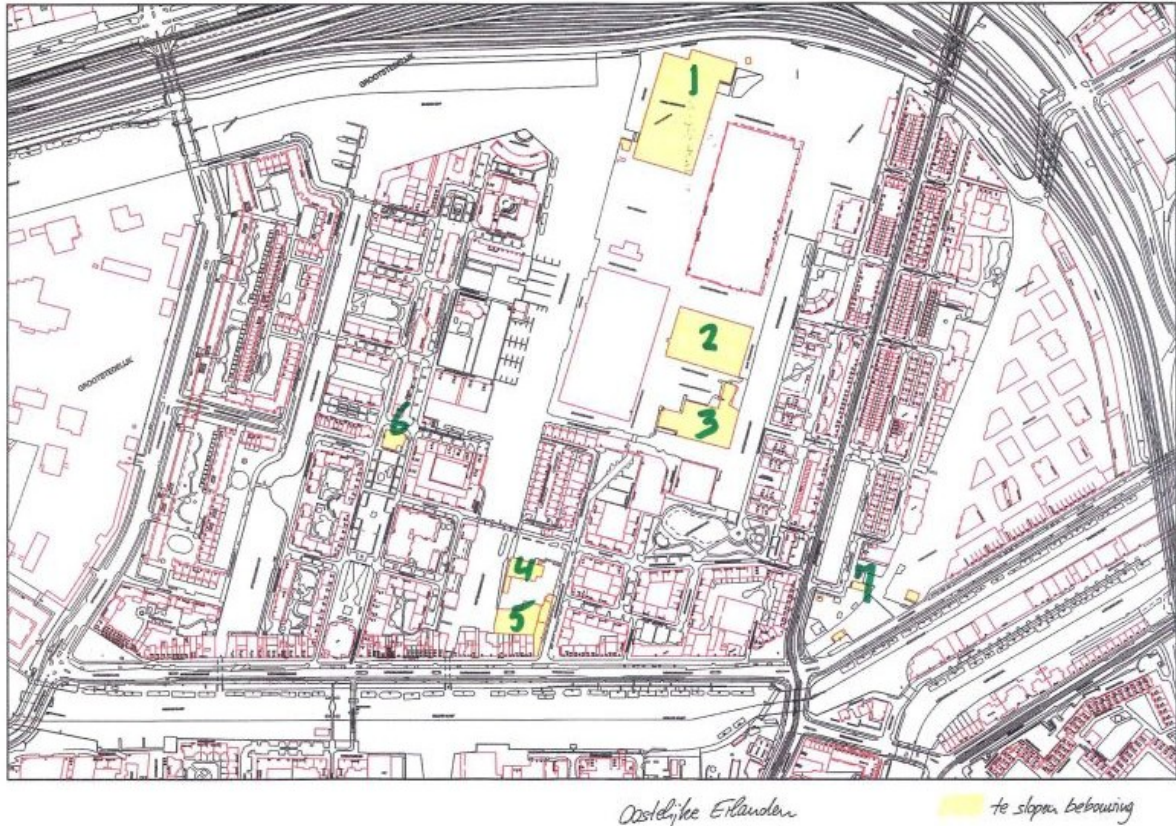
Ontheffingsaanvraag voor de rugstreeppad kan worden voorkomen door goede voorzorgsmaatregelen te treffen. Of er een ontheffingsaanvraag voor vleermuizen nodig is, is afhankelijk van nader onderzoek. Verwacht wordt dat dit niet nodig zal zijn. Bij werkzaamheden aan kademuren zijn beschermde muurplanten een aandachtspunt. Verwacht wordt dat binnenkort bij werkzaamheden de gedragscode van de Gemeente Amsterdam kan worden gebruikt.

7. Aanbevelingen

Aanbeveling Flora- en faunawet

Aanbevolen wordt om een ecologisch werkplan te gebruiken, waarin voor aannemers en onderaannemers duidelijk is vastgelegd op welke wijze en onder welke voorwaarden werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Het is niet verplicht om een ecologisch werkplan op te stellen, maar het wordt sterk aanbevolen, omdat zo overtredingen van de Flora- en faunawet worden voorkomen en de voortgang van het werk niet in gevaar komt.

Bijlage 1

1. De grote loods bij de entree van het Oostenburgereiland is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Op het dak broeden waarschijnlijk kleine mantelmeeuwen.
2. De hal met opslag van onder andere stenen is ongeschikt als vleermuisverblijfplaats.
3. Het kantoorgebouw op het Oostenburgereiland is ongeschikt als vleermuisverblijfplaats. Op het dak broeden mogelijk kleine mantelmeeuwen.
4. Een als timmerwerkplaats in gebruik zijnde loods aan de Wittenburgervaart: gebruik als vleermuisverblijfplaats is onwaarschijnlijk.
5. Kantoorgebouw met loods aan de Oostenburgervoorstraat
Het kantoorgebouw aan de Oostenburgervoorstraat is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen geschikte invliegopeningen. De loods daarachter heeft kieren waardoor vleermuizen naar binnen kunnen vliegen. In de omgeving staan echter beter geschikte gebouwen, zodat het onwaarschijnlijk is dat dit gebouw gebruikt wordt.
6. Schooltje aan de tweede Wittenburgerdwarstraat
In de muren bevinden zich kleine openingen, die als invliegopening door gewone of ruige dwergvleermuis gebruikt zouden kunnen worden. Op de muren zijn geen sporen zichtbaar. Er is geschikt foerageergebied in de directe omgeving aanwezig: pleintje met platanen, binnentuinen en langs het water.
7. De gebouwtjes op de kop van De Funen zijn al verdwenen.